12/04/2023

Μεγάλη Τετάρτη: Γιατί τελείται το Μυστήριο του Ιερού Ευχελαίου

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Μεγάλη Τετάρτη, σήμερα το απόγευμα μαζί με τον όρθρο της Μεγάλης Πέμπτης, δηλαδή την ακολουθία του Νιπτήρα, κατά τον οποίο ο Διδάσκαλος Ιησούς έπλυνε τα πόδια των μαθητών, τελείται και το ιερό Μυστήριο του Αγίου Ευχελαίου προς αγιασμό των πιστών, πέρα από τις περιπτώσεις εκείνες που καλείται ο Ιερέας, ένεκα έκτακτης ανάγκης, σωματικής ή ψυχικής ασθένειας να το τελέσει.

Το μυστήριο του **Ευχελαίου** στηρίζεται στα λόγια του **Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου:** " Όταν κάποιος ανάμεσά σας είναι ασθενής, να καλεί τους πρεσβυτέρους (ιερείς) κι αυτοί να προσεύχονται γι' αυτόν και να τον αλείφουν με λάδι στο όνομα του Ιησού Χριστού. Η γεμάτη πίστη προσευχή θα θεραπεύει τον άρρωστο. Ο Κύριος θα τον κάνει καλά. Κι αν έχει κάμει αμαρτίες θα του συγχωρούνται" (Επιστολή του Ιακώβου, ε΄14-15).

Βασισμένη σ’ αυτή την προτροπή η Εκκλησία μας από τα πρώτα της χρόνια τελεί το Μυστήριο του Ευχελαίου. Υπάρχουν ειδικές ευχές (προσευχές) με τις οποίες ο ιερέας παρακαλεί τον Θεό να ευλογήσει το λάδι (το οποίο έχουμε σε ένα καντήλι) και να το κάνει ιαματικό, θεραπευτικό. Ύστερα λέγοντας: “Εἰς ἴασιν ψυχῆς καί σώματος” αλείφει μ’ αυτό τον ασθενή χριστιανό, ο οποίος δέχεται να χριστεί γεμάτος πίστη στο Θεό κι ελπίδα ότι Εκείνος θα του χαρίσει τη θεραπεία. Το λάδι δεν έχει μαγική δύναμη. Η πίστη του Χριστιανού κερδίζει την ευλογία του Θεού και τη θεραπεία. Γνωρίζουμε από την Καινή Διαθήκη ότι πολλές φορές στην επίγεια ζωή Του ο Κύριος με θαυμαστό τρόπο χάριζε την υγεία σε πάσχοντες ανθρώπους, αλλά πάντοτε περίμενε να δει την πίστη τους. Και πολλές φορές μετά τη θεραπεία τούς έλεγε: *“Η πίστη σου σε έσωσε”.*

Η αρχαία τάξη όριζε να τελείται το Ευχέλαιο από επτά ιερείς. Ωστόσο σήμερα και ένας ιερέας μπορεί να τελέσει το Μυστήριο. Όπως και όλα τα Μυστήρια, είναι σωστό να τελείται στο ναό. Αν όμως κάποιος είναι βαριά άρρωστος και δεν μπορεί να μετακινηθεί, μπορεί να καλέσει τον ιερέα και να τελεστεί το Ευχέλαιο στο σπίτι του. Αν γίνει το **Ευχέλαιο** στο σπίτι μας, πρέπει να ετοιμάσουμε ένα καντηλάκι, ένα δοχείο με σιτάρι ή αλεύρι στο οποίο θα βάλουμε επτά κεριά και δίπλα μια εικόνα του Χριστού. Το Ευχέλαιο τελείται αποκλειστικά σε περίπτωση ασθενειών, σωματικών ή ψυχικών, και όχι για να ευλογήσουμε ένα καινούριο σπίτι ή έτσι, για να πάει καλά η ζωή μας. Γι’ αυτές τις περιπτώσεις η Εκκλησία έχει άλλες ακολουθίες.

Γιατί τελείται το Μυστήριο του Ευχελαίου

Η μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας παρέχει στους μυημένους, δηλ. τους πιστούς, όλα τα αναγκαία εφόδια για την αντιμετώπιση των δυσκολιών και των δοκιμασιών της ζωής τους, ανεξάρτητα από τον πρότερο βίο ή τις οποιεσδήποτε αποφάσεις και πράξεις τους.

Το Μυστήριο του Ιερού Ευχελαίου

Η σύσταση του ευχελαίου, όπως και των υπόλοιπων μυστηρίων, ανάγεται στην Καινή Διαθήκη και μάλιστα την Καθολική Επιστολή Ιακώβου (έ 14-15). Απόδοση στην νεοελληνική: Είναι κάποιος από σας άρρωστος; Να προσκαλέσει τους πρεσβυτέρους της εκκλησίας να προσευχηθούν γι’ αυτόν και να τον αλείψουν με λάδι, επικαλούμενοι το όνομα του Κυρίου. Και η προσευχή που γίνεται με πίστη θα σώσει τον άρρωστο· ο Κύριος θα τον κάνει καλά. Κι αν έχει αμαρτίες, θα του τις συγχωρέσει.

Έτσι, η αποστολική παραγγελία αποτέλεσε τη βάση πάνω στην οποία θεμελιώθηκε

η πίστη και η τελετουργική πράξη της Εκκλησίας. Τελετουργοί του φιλανθρώπου τούτου μυστηρίου είναι οι πρεσβύτεροι της Εκκλησίας, προσκαλούμενοι για τον σκοπό αυτό στην οικία του αρρώστου χριστιανού. Πλησίον του ασθενούς προσεύχονται θερμά. Επικαλούνται τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος για να ευλογηθεί το λάδι που παρατίθεται. Και στη συνέχεια αλείφουν τον άρρωστο χριστιανό με το ευλογημένο πλέον έλαιο. Η επάλειψη με το ευλογημένο έλαιο, σώζει τον άρρωστο.

Η ακολουθία του ευχελαίου τελείται «εις ίασιν ψυχής τε και σώματος». Σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας, η σωματική ασθένεια θεωρείται ως ο πικρός καρπός της αμαρτίας. Οποιαδήποτε ασθένεια, ως διαταραχή της αρμονικής λειτουργίας του σώματος, οφείλεται σε πνευματικά αίτια και κυρίως στη διαταραχή των σχέσεων του ανθρώπου με τον Θεό. Στα ιερά κείμενα δεν παρουσιάζεται μόνο η στενή σύνδεση της ασθένειας με την αμαρτία αλλά συγχρόνως υποδεικνύεται και ο τρόπος της θεραπείας: η ειλικρινής μετάνοια και η επιστροφή στον Θεό.

Για την τέλεση του μυστηρίου τοποθετείται πάνω σε κάποιο τραπέζι το ευαγγέλιο, μικρή εικόνα του Χριστού, κανδήλα αναμμένη και δοχείο με αλεύρι, δίπλα στο οποίο ανάβονται επτά κεριά. Η κανδήλα πρέπει να είναι καθαρή και μέσα τοποθετείται αγνό λάδι, ένδειξη καθαρής και ολοπρόθυμης προσφοράς στον Θεό. Γι’ αυτό και ο καλός Σαμαρείτης στην ομώνυμη παραβολή, περιποιείται στοργικά τον τραυματία ρίχνοντας στις πληγές του λάδι και κρασί. Το λάδι, μετά τις ευχές των ιερέων, δεν είναι πια κοινό λάδι· όπως και στη βάπτιση: το νερό της κολυμβήθρας, μετά τις ευχές του λειτουργού, δεν είναι πια κοινό νερό.

Στο τέλος της ακολουθίας γίνεται η χρίση με το αγιασμένο έλαιο. Χρίεται σταυροειδώς το μέτωπο, το σαγόνι, οι δύο παρειές και τα χέρια μέσα στην παλάμη και στο εξωτερικό τους μέρος. Μ’ αυτή την χρίση, ζητούμε από τον Κύριο να θεραπεύσει το πνεύμα, τις σκέψεις και ολόκληρο τον εσωτερικό μας κόσμο. Ακόμη, να δίνει δύναμη σ’ εκείνα τα μέλη του σώματος με τα οποία κάνουμε τις περισσότερες πράξεις· (π.χ. τα χέρια είναι τα μέλη που εκτελούν τις εντολές του μυαλού μας).

Φωτογραφία αρχείου: Ραφαήλ Γεωργιάδης/ ope.gr

Πληροφορίες: pemptousia.gr